

g e o r g e ș o v u
Lumina neuitării

GEORGE ȘOVU

LUMINA NEUITĂRII

Roman - Evocare

Editura Virtual

2011

ISBN(e): 978-606-599-570-3

Avertisment

Acest volum digital este prevăzut cu sisteme de siguranță anti-piratare. Multiplicarea textului, sub orice formă, este sancționată conform legilor penale în vigoare.

Digitizare realizată de Merlin IT Consulting Ltd. London, U.K.

Cuprins

MĂRTURISIRE	2
DOMN'PROFESOR	3
VĂ MULȚUMESC, DOMNULE PROFESOR GEORGE ȘOVU!	4
PARTEA ÎNTÂI	
ÎNGENUNCHEATĂ PENTRU A PATRA OARĂ...	6
PARTEA A DOUA	
VĂLUL DE DEASUPRA TIMPULUI.....	20
PARTEA A TREIA	
PUNTE PESTE PRĂPASTIA DURERII...	113
PARTEA A PATRA	
MINUNEA MEA CU OCHII VERZI	166
CÂTEVA REPERE ALE CREAȚIEI LITERARE A LUI GEORGE ȘOVU	287
SCURTĂ SELECȚIE DIN APRECIERILE, EXPRIMATE, DE-A LUNGUL TIMPULUI, ASUPRA CĂRȚILOR LUI GEORGE ȘOVU	288
CUVÂNT PENTRU NEUITARE.....	302

Recunoștința autorului,
deplină și emoționată, înconjoară,
cu mare prețuire,
un suflet tandru și generos
- distinsa și delicata
Doamnă LUCIA!

MĂRTURISIRE

...Poate că am să surprind pe posibilia mei cititori cu inițiativa acestei cărți!...

Dar am simțit nevoia de a aduna laolaltă măcar o parte din clipele vieții mele, unele dintre acestea îmbrăcate, și până acum, în cuvinte și risipite prin paginile câtorva, zeci, de volume, pe care le-am scris, în tot atâtea zeci de ani...

Astfel că, din tremurarea stropilor de lumină, desprinși din propria-mi neuitare, s-ar putea, cine știe, să se nască vreun gând cu zâmbet pe frunte, ori cu o lacrimă pe gene, o tresărire de inimă, ce se vor zidi într-o altă rază a NEUITĂRII!...

Autorul

DOMN'PROFESOR

Am făcut cunoștința sub semnul unei evlavioase emoții, cum se-ntâmplă, de fiecare dată, când cunosc un profesor (adevărat) de limba româna...

Îl știam autor de manuale, inspector școlar, temut, dar și iubit și respectat, președinte de comisii didactice pentru perfecționarea pregătirii dascălilor de limba natală și literatura.

M-a șocat prin pedanterie și statură morală, prin ținuta intelectuală, sobrietate și bonomie, m-a frapat prin delicatețe, sensibilitate, umor și talent. Ei, da, talent!...

L-am cunoscut când erau în vogă Liceenii, filmele (din serialul, de excepțional succes), devenite cărți (sau invers!); l-am admirat pentru îndrăzneală, găselniță epică, mister și dinamism narativ și, brusc, i-am propus să devină colaborator permanent la Pentru Patrie, unde, cu disciplină și scrupulozitate, a adus, lună de luna (a rămas consecvent sieși și revistei chiar și după ce au dispărut dreptul de autor și... autorul de drept al ofertei), textul, scris manu propria, caligrafiat îngrijit, pentru pagina sa de picături pentru suflet...

Dar, înainte de toate, George Șovu (căci despre el este vorba), s-a remarcat ca scriitor. Cărțile lui (numeroase) se adresează (în aparență) copiilor și tinerilor! Cel puțin după titlu și după personaje: Jarul din palmă, Scrisori de acreditare, Declarație de dragoste, Căpitanul Rox..., Fascinații, Ochii timpului, O vară de dor, Extemporal la dirigenție, Tandrețe, Dragoste și moarte, Martor incomod (care grupează o sută dintre textele publicate în mensualul Ministerului de Interne), ca și deja amintitul serial al Liceenilor, cu variante, gen „Chirița” lui Alecsandri, „în alertă”, rock'n' roll” etc.

De fapt, volumele sale - toate cinematografice, enigmatice, calde, alerte - pun și rezolvă serioase probleme de conștiința, grave chestiuni sociale...

Verva, portretul, șarja umoristică, volutele narrative, descrierile, ca niște tablouri, proaspete și ademenitoare, investigația psihologică de finețe, poezia, spiritul ludic, romantismul reșapat - par a fi și chiar sunt elemente de susținere a construcțiilor epice, de o frumusețe exactă, aproape rectangulară, în consonanță și armonie cu un mediu de creație rezonant, muzical, delectant...

George Șovu este o voce, un condei și un raft de bibliotecă a copilăriei remanente din noi!...

Nicolae Rotaru

VĂ MULȚUMESC, DOMNULE PROFESOR GEORGE ȘOVU!

Trecător prin lumina vieții, încerc să las în urmă lumină. Sunt unul dintre tinerii „Epocii de aur”, care au crescut cu romanele și filmele făcute după scenariile dumneavoastră. Ele au fost călăuzele mele pe drumul greu al adolescenței. Din ele am învățat atâtea lucruri minunate.

Am plâns și am râs alături de Dana și Mihai, Ionică și Geta, l-am iubit pe Socrate și am urât-o pe Isoscel. Am trăit deziluzii și împliniri, am învățat să am încredere în oameni, să privesc înainte cu optimism, să trec cu fruntea sus peste obstacolele vieții și să țintesc mereu spre ideal.

Dumneavoastră vă datorez profesia mea de astăzi. Mi-am dorit să ajung profesor citind Dragul nostru Alex... A fost cartea care m-a marcat și care m-a făcut să visez că pot fi chiar eu personajul cărții. Am rămas îndrăgostit de anii de liceu și am dorit să ajung un profesor iubit și respectat, precum Socrate și Alex. Sunt încă aproape de începutul carierei mele și încerc să-mi fac meseria cu dragoste și devotament. Peste ani, și ani, voi spune, ca și acum, „Vă mulțumesc, domnule profesor George Șovu!”

Viața m-a învățat să prețuiesc oamenii și să nu uit ce datorez celor care m-au ajutat să devin ceea ce sunt. Sunt oameni ale căror chipuri le păstrez în suflet ca icoane. Niciodată, nimeni și nimic nu vor putea să le îndepărteze din mintea și sufletul meu. Recunoștința mea se îndreaptă spre omul minunat, care m-a ajutat să cresc frumos, să iubesc școala și profesorii, să înțeleg că școala este un loc deosebit, unde se petrec lucruri plăcute și unde se leagă prietenii pe viață.

Cred că tinerii de astăzi au nevoie de cărțile dumneavoastră, domnule George Șovu. I-ar ajuta, la fel de mult ca și pe noi, tinerii de altădată. Poate chiar mai mult decât noi, ei au nevoie de sinceritate, sensibilitate, prietenie. Și ei trăiesc astăzi Dimineața iubirii, au nevoie de Tandrețe, Virginitate, doresc să primească Liliac alb în ianuarie sau o Declarație de dragoste.

Astăzi valorile sunt altele, decât atunci când eram eu copil și, totuși, sufletul are nevoie de hrană spirituală. Cărțile dumneavoastră sunt florile care oferă nectarul menit să îndulcească amarul vieții tinerilor de astăzi. Poate că mulți dintre ei nu au citit nici o carte din cele pe care eu le-am citit de atâtea ori, dar cine nu a văzut, măcar o dată, Declarație de dragoste, Liceenii sau Extemporal la dirigenție? Și astăzi ele fascinează și bucură sufletele la orice vârstă. Vremurile sunt altele, oamenii s-au schimbat și, totuși, farmecul cărților dumneavoastră este același.

Vă datorez dragostea pentru meseria de profesor, plăcerea de a veni, mereu, în mijlocul copiilor, pentru a-i învăța lucruri noi și pentru a învăța, de la ei, împlinirea sufletească și satisfacțiile profesionale, care sunt mai presus decât insatisfacțiile salariului de bugetar.

Dumneavoastră m-ați ajutat să aleg, ușor, drumul în viață și să-mi descopăr vocația de a fi profesor. Poate că astăzi aș rătăci căutându-mi drumul, dacă nu ar fi existat cărțile dumneavoastră. Eu am avut norocul că, în lipsa altor bucurii, biblioteca mi-a oferit-o pe aceea de a vă citi cărțile. M-ați ajutat să aleg să trăiesc o viață în mijlocul copiilor și pentru ei.

Mă străduiesc să trec mândru și pur prin lumina vieții, așa cum m-ați învățat, când eram copil și, uneori, când sunt demoralizat și mi se pare că drumul devine greu și nesigur, mă întorc pe drumul adolescenței mele prin cărțile dumneavoastră. Găsesc în ele puterea de a merge mai departe. Sunt izvorul meu de apă vie și îmi dau energia necesară pentru a le putea dăruia elevilor mei ceea ce am acumulat și ceea ce ei așteaptă de la mine.

Am învățat să iubesc, am devenit o fire sensibilă, romantică, citind cărțile dumneavoastră. Valorile morale, pe care mi-am clădit viața, le-am deprins, în mare parte, din paginile lor. Ele au fost adevărate ore de dirigenție. Am învățat din ele lucruri minunate, pe care le voi purta în minte și în suflet toată viața.

Pentru viața închinată altor vieți, pentru că ați făcut viața mea frumoasă, pentru că mi-ați oferit posibilitatea de a încerca să fac și altora viața frumoasă, vă mulțumesc, domnule profesor GEORGE ȘOVUL.

Prof. Daniel Mălăelea

(Text preluat de pe blogul lui Daniel Mălăelea)

PARTEA ÎNTÂI ÎNGENUNCHEATĂ PENTRU A PATRA OARĂ...

1.

... Chiar așa..., îngenunchiată înaintea lui Dumnezeu și în fața vetrei, dincolo de care bombăne un foc blând și mângâietor, pregătit parcă anume să creeze o atmosferă potrivită pentru nașterea unei noi vieți..., o femeie, pe obrajii căreia razele de soare, izvorâte din întreaga ei ființă, se strecoară printre două șiruri de lacrimi, se căznește să audă, în sfârșit, țipătul unui prunc, sunet echivalent cu o bucurie fără margini, ce s-ar putea „traduce” într-o adevărată declarație de iubire: „Sărut mâna, mamă bună, și iartă-mă pentru chinul, cumplit, pe care ți l-am provocat!”

O vecină, mai în vârstă, care i-a sărit în ajutor, așteaptă, cu brațele întinse, și pruncul, și țipătul!... În timp ce, în curtea casei țărănești, dintr-un sat frumos, aflat, undeva, în apropierea munților, un bărbat tânăr sta, încremenit, cu ochii spre CER, mișcându-și, încet, buzele într-un murmur de rugă, de parcă ar număra, totodată, fulgii mari de zăpadă, ce-l învelesc, spornic, cu o hlamidă de puritate ca speranțele fecioare...

— băiat!... E băiat!...” se aude un strigăt, înalt, de dinăuntru!...

— „U-iu-iuu!”, răspunde bărbatul de-afară, smulgându-și căciula de pe cap și trântind-o în zăpadă, după care, îngenunchind, își ridică, din nou, ochii spre CER, exclamând, cu glas aproape sugrumat:

„Îți mulțumesc, Doamne!... Îți mulțumesc că, după trei fete, Te-ai îndurat să-mi dăruiești și un fecior!”...

— „Și-acum, du-te, omule - spune vecina-moașă - ieșită pe prispa casei, du-te repede și cumpăra, de la prăvălia lui Ghinescu, un litru de ulei din cel mai bun, care să ungă, pe unde a rupt, cu cele patru kilograme ale lui, măgădanul de fiu-tău!”...

2.

... Momentele evocate își lăsaseră urmele pe obrazul zilei de 30 ianuarie, din anul 1931... „Măgădanul”, de 4 kilograme, eram chiar eu... Și, după ce am dat „Buna ziua” vieții, mă răsfațăm acum sub privirile dintâi ale celor ce mă aduseseră pe lume și sub ochiul lui Dumnezeu. Aș fi vrut, fără îndoială, să mă gândesc la ceea ce va trebui să fac, cu viața mea, ca să aduc măcar un zâmbet de mulțumire și peste viețile lor, dar n-am putut, pentru că am adormit chiar în clipa în care am simțit că mi-am potolit foamea, conectat fiind la izvorul ce murmură, din plin, în sânii mamei...

Așa că a rămas să împlinesc trebușoara asta mai târziu, pas cu pas și la un timp rezonabil, care s-a scurs, după primi mei pași... Momentul de început s-a ivit la câteva luni de la împlinirea celor șase ani, când am cerut să merg, neapărat, la școală!...

Dar, despre asta..., vom sta de vorbă ceva mai târziu...

Deocamdată, vreau să mă întorc la mama mea, la extraordinara mea mamă, care, din nefericire, a avut un destin dur, în curgerea căruia momentele dramatice și-au dat mâna de multe ori...

3.

... Provenea dintr-o familie foarte săracă... A crescut alături de șase băieți, frații ei, până ce-a apărut încă o surioară, pe care-a fost nevoită s-o ocrotească ea, singură, fiindcă, la câteva luni de la nașterea acesteia, părinții s-au prăpădit, amândoi, într-o săptămână... Era în timpul primului război mondial. Ea, viitoarea mea mamă, avea doar 17 ani, iar surioara ei cea mică se afla „în copai” (aceasta fiind leagănul sau căruciorul modern, de mai târziu, destinate creșterii bebelușilor)...

A devenit astfel, la 17 ani, „mamă”, pentru șapte frați, un singur băiat, fiind mai în vârstă decât ea cu doar doi ani...

Ce chinuri au fost nevoiți să îndure cu toții, ce zbateri s-au năpustit să le sfâșie ființele numai ei știu!...

În toată această încâlceală de dureri, s-a petrecut, însă, după câtva timp, și ceva foarte important-rază de bucurie, de speranțe, dar și de noi îngrijorări: când a împlinit 21 de ani, fata aceea (- Elisabeta fiind prenumele ei -), care avea să-mi devină mamă, s-a căsătorit aproape pe neașteptate...

... Într-o zi, a venit la ea o vecină, o femeie tânără, măritată și ea doar de câțiva ani („de pământ”, cum se spune pe la țara, fiind dintr-un sat, aflat la vreo zece-cincisprezece kilometri depărtare) și i-ar fi spus:

— „Veto, dragă, tu știi că eu nu m-am mutat aici de prea multă vreme, dar mi-a fost de-ajuns să-mi fac o părere sigură despre tine... Așa că, dacă m-ar întreba cineva cum este Elisabeta Stănescu, din comuna Racovița, județul Argeș, i-aș răspunde cam așa: fără să fie, neapărat, o frumoasă, e o fată drăguță, atrăgătoare, subțire, înaltă, bine făcută (cu tot ce-i trebuie unei femei, adică), are un păr negru, lung, sănătos și ușor ondulat, niște ochi căprui, calzi și mângâietori, deși peste luminile lor au trecut multe pârâiașe de lacrimi și, mai presus de toate, este harnică, curajoasă și răzbătătoare mai abtîr decăt orice bărbat!”

— „Țață Marie, nu înțeleg unde vrei să ajungi cu”..., ar fi îndrăznit mama s-o oprească... (vă rog să-mi permiteți să-i spun mamă acelei ființe, deși ea habar n-avea, pe-atunci, de viitorul ei băiat)...

— „Stai, stai, nu te grăbi... (a intervenit vecina), fiindcă toate aceste vorbe ale mele vor să pregătească o întrebare, simplă și firească: tu nu vrei să te căsătorești, fato?”...

— „Să mă căsătoresc?!... Dar cu ăștia șase, mai mici decât mine, care se țin de poalele mele, ce mă fac?!”

— „Păi, cred c-ar fi timpul să-ți mai lase poalele-n pace și să se țină și pe picioarele lor!... Asta - pe de-o parte!...

Pe de alta, sigur c-o să mai ai grijă și de ei, o să-i mai ajuți, ce să faci, că așa o fi scris pentru tine, acolo, Sus!”...

— „Vasăzică, pe lângă toți ăștia, îmi propui să-mi mai iau pe cap și-un bărbat, și niște socri...; să fac și-un cârd de copii, că, dac-oi semăna cu mama”...

— „Din păcate, cam așa e, cu observația că, în cazul, concret, la care ne referim, nu există decât o soacră, mama mea, iar bărbatul, pe care eu m-am gândit să ți-l propun, este fratele meu, mai mic decât mine și - trebuie să-ți spun de pe-acum - mai mic și decât tine... A împlinit, de curând, 18 ani!”...

— „Cuum?!... Să mă mărit cu cineva mai tânăr decât mine?!”

— Înseamnă că acesta n-a făcut nici armata!?”...

— „N-a făcut-o, na, că, dacă nu l-au chemat?!... Dar o s-o facă după ce se însoară!”

— „Bună treabă, ce să-ți spun!... Se însoară băiatul, își lasă repede nevasta cu burta la gură, ca să se asigure, iar el pleacă apoi la armată, că, de, îl cheamă țara!... Iar proasta de muiere trebuie să-l aștepte, cu ochii-n soare, vreo doi-trei ani!”

— „Ei, c-o să mai vină și pe-acasă, în timpul acesta... Că doar n-o să fie la-nchisoare!”...

— „Bravo, domnule!... Bravo!... Bine v-ați mai gândit!... Da, ia ascultă, țapo, poți să-mi spui și mie... de ce vă grăbiți așa de tare?!”

— „Nu eu!... Mamă-sa se grăbește!... Se teme «c-o să dea ortul popii» și nu vrea să se întâmple asta până nu-și vede băiatul însurat!”...

— „Și dumneata te-ai gândit că ai pe-aici, prin vecinătate, o proastă, care, fiind atât de amărâtă de viața pe care-o duce, o să fie de acord!... Așa-i?”...

— Drept să-ți spun că, lăsând de-o parte cuvântul acela - proastă, că numai proastă nu ești tu, chiar dacă taică-tu (Dumnezeu să-l odihnească) nu te-a lăsat să mergi la școală, m-am gândit și la ce ziseși... Dar, totodată, mi-am spus că, avânt tu 21 de ani, ar cam fi timpul să te căsătorești și, date fiind condițiile în care trăiești, nu-ți va fi prea ușor să-ți găsești un bărbat!”...

— „Mda!... Mulțumesc! a exclamat, cu glas aproape înecat, în lacrimi, acea fată - Elisabeta Stănescu, după care a oftat adânc și-a tăcut..., păstrându-și ochii plecați, ca să nu i se observe roua ce-i înflorise pe gene...

Și cum e fratele acesta, al dumitale, țapo? Dac-ar fi să te întrebe cineva, așa cum o fac eu, ce-ai spune despre el?!”...

— „Acu’ să știi - nu că e fratele meu -, dar e un băiat de toată isprava: frumușel foc, înalt ca

și tine, subțirel, delicat în comportare și foarte deștept... A fost mereu premiant în cele șapte clase, pe care le-a făcut și, dacă tata nu murea, poate că-l ajuta să învețe mai departe!”...

— „Așadar, vrei să aduni la un loc...”

— „Oprește-te!..., că știu ce vrei să spui!... Eu îmi doresc să ajut să se unească, pentru toată viața, doi oameni, care, după cum presimt, se vor înțelege și se vor iubi!”...

— „Ai vreo poză la dumneata, ca să-l văd și eu?”

— „Poză n-am! Dar ai să-l vezi duminică, adică mâine! Vine pe la mine!... special, ca să te cunoască! Și, desigur, te invit și pe tine!”

— „Doamne, Doamne, cum așa?! Îmi spui astăzi că vine mâine?! Nu sunt pregătită cu nimic!”...

— „Pregătirea, la care te referi, o fac eu... Pe tine te-a pregătit Dumnezeu, timp de 21 de ani!... Te îmbraci cu ceva din ceea ce ai mai bun și vii... așa cum ești! Îi iei cu tine și pe fratele tău mai mare! E mai bine, știi, să nu fii singură... Mai vede și el, mai aude, mai spune ceva..., mă rog, așa se fac treburile astea!”...

— „Dar nu mi-ai spus nici măcar cum îl cheamă, cum să-i zic, dac-oi vorbi și eu ceva cu el?”

— „Noi, toți, îi spunem Ion, iar lumea, care-l cunoaște, mai adaugă, uneori, lângă Ion, ca nume de familie, pe Boteanu, asta, pentru că bunicii mei au venit în Bucșenești, unde m-am născut și eu, din Bo-teni, un sat de pe lângă Câmpulung-Muscel. Se pare însă că rădăcinile noastre, mai îndepărtate, sunt pe undeva prin ȚARA ARDEALULUI... În actele lui, ale fratelui meu, ca și în cele de la Primărie, stau scrise însă următoarele două cuvinte: SAMSON - numele de botez și ȘOVU - nume de familie. Deci - SAMSON ȘOVU o să fie bărbatul tău!”...

— „Cum ai zis?!... SAM-SON?! Că nici nu pot să-l pronunț prea bine?!... Ce fel de nume e acesta? Că n-am mai auzit ca cineva să se numească așa... Și cine i l-a pus?!”...

— „Ei, este un nume mai deosebit, care se potrivește cu un om deosebit!”

— „Ce să-ți spun?!... Lasă asta, c-o să vedem noi!”...

— „Numele - ca să-ți răspund - vine de departe, de departe, mă rog, nu știu eu prea bine, dar, din ce-am auzit, se pare c-ar fi din Cartea aia sfântă, căreia i se spune BIBLIE... Cică SAMSON, acela, ar fi fost un bărbat foarte puternic și înțelept și că toată puterea lui se afla în păr (că, așa cum se povestește, avea un păr foarte lung și foarte frumos...) Numai că o femeie afurisită - DALILA, parc-am auzit că se chema, i-ar fi tăiat părul, când omul dormea și l-ar fi lăsat fără putere... M-ai întrebă: cine i l-a pus?... Popa! Popa, care l-a botezat și care îi este și naș... I-a plăcut de Ion al nostru și, cică, de-atunci, ar fi observat el că e deștept și că va fi bărbat puternic...”

Acu’, tu să nu te sperii, fiindcă lui n-are cine să-i taie părul și, la o adică, nici n-ar avea mare lucru de tăiat, că el n-are păr așa de lung, iar tu n-ai să umbli cu foarfeca prin capul lui, decât dacă n-ai să îi neapărat să-l tunzi tu și nu frizerul!...

Și, pentru că le rostuirăm pe toate, eu zic c-ar trebui să plec!... Te-aștept mâine, fată dragă!

Cam pe la prânz, așa!... Te-aștept!... Și vino cu inima deschisă!... Îți spun eu: n-o să fie rău!... Ai încredere!... Va fi începutul unei noi vieți pentru tine!...Și să dea Dumnezeu ca aceasta să fie cu mai puține lacrimi!”...

*

... A doua zi, lucrurile s-au petrecut așa cum fuseseră rânduite de pețitoare și, fără îndoială,... de Dumnezeu... Cei doi tineri s-au întâlnit, s-au privit îndelung și-apoi au tăcut minute în șir!... După care, el, SAMSON ȘOVU, a prins-o de mână pe ELISABETA STĂNESCU și, uitându-se spre cei aflați de față, ar fi spus:

„O vedeți?... Ea va fi nevasta mea!”

Fata a roșit, și-a plecat ochii și-a strâns, cu putere, degetele bărbatului, în care vibrau, puțin speriate, dar cu fiori sinceri și cu speranțe, și inima, și sufletul, și gândurile lui cele mai tainice...

... Din acel moment, al verii anului 1922, au trecut doar câteva luni, în urma cărora, fata aceea, Elisabeta Stănescu, „mamă” pentru șase frați mai mici decât ea, a devenit Elisabeta Șovu, începându-și drumul, de bucurie, dar și de calvar, al noii sale vieți!...

4.

... La doar un an, a îngenuncheat, pentru prima dată, lângă acea vatră de lut, dintr-o camera modestă, și-a adus pe lume pe primul său copil, o fetiță..., frumoasă, sănătoasă, normala..., care, însă, la vârsta de 3 ani, s-a îmbolnăvit grav de poliomielita... Avea febră mare, nu mai mânca, nu se mai putea mișca...

Sosită lângă patul ei, o așa-zisă „doftoroaică”, din sat, a tras-o, cu tot felul de unsori, primitive, iar, când copila și-a mai revenit, părinții au constatat că nu mai putea să meargă decât târându-și picioarele...O cruce, atât de grea, încât întrece, în mare măsură, marginile imaginației, îi fusese așezată pe umeri!... Și cu acest destin răstignit, Maria, prima mea soră, s-a luptat, pe viață și pe moarte, timp de 85 de ani, pe care i-a împlinit în vara aceasta, când eu m-am apucat să răscolesc în jarul, viscolit, al amintirilor... Privind în urmă, aș putea să spun că, în toată viața mea, n-am întâlnit un om mai curajos, mai puternic pe dinăuntru și mai răbdător decât ea!... Asu- mându-și răstignirea, pe care i-a dat-o viața, s-a luptat, în fiecare clipă, în fiecare zi, în tot acest lung șir de ani, să se manifeste ca o ființă normală... Deși n-a putut să meargă la școală, a învățat, singură, să scrie și să citească... A deprins, de asemenea, prin puterile ei, două meserii - una fiind croitoria, iar cealaltă, confecționarea de plăpumi -, domenii de muncă în care a avut mare succes.

Pe la 39 de ani, în urma unor operații (care-au făcut-o aptă spre a se putea căsători), și-a luat

și ea un bărbat și, după un an, și-a luminat casa cu chipul frumos al unui copil - o fetiță total normală, sănătoasă, care s-a dovedit a fi foarte inteligentă și cu un caracter puternic, de adevărată luptătoare, ca și mama ei... Aurora (așa se numește fata) a învățat foarte bine, a terminat, printre primii, un liceu de elită din orașul Pitești și, fără s-o ajute nimeni cu lecții în plus, de meditație, a intrat la Facultatea de Automatică a Institutului Politehnic din București (cum se numea pe-atunci) și, după cinci ani, a absolvit cu note foarte bune.

S-a căsătorit cu un coleg, de asemenea om de mare ispravă, devenind, amândoi, cercetători la un Institut special, unde au lucrat, fiind unanim apreciați, timp de cincisprezece ani. „Le-a dat și lor Dumnezeu” două fetițe, două flori rare, ca frumusețe, fizică și sufletească, inteligență, hărnicie și cumițenie...

Totul mergea bine în noua familie, până când tulburările perioadei de tranziție, în care a intrat țara, după 1990 (și din care se pare că nu reușește să mai iasă), au stricat echilibrul vieții multor oameni. Numeroasele schimbări din conducerea și din existența aceluiași institut i-au adus pe cei doi cercetători în pragul unei hotărâri dureroase, atât pentru ei, cât, mai ales, pentru bătrâna suferindă, care le crescuse pe cele două nepoate cu o iubire și un devotament fără margini...

În aceste condiții, obturându-li-se perspectiva devenirii, pe măsura pregătirii profesionale și a muncii lor, părinții fetelor au hotărât să părăsească definitiv țara, să plece în Canada...

După demersuri și investigații minuțioase, cererea le-a fost aprobată!... Zbuciumul, care însoțise, din prima clipă, acea hotărâre, a atins punctul culminant: bătrâna, cruțată, până atunci, de acest nou chin, trebuia să afle crudul adevăr...

Când a auzit despre ce este vorba, a rămas ca lovită de trăsnet... S-a târât până în grădina casei, unde a început să plângă cu lacrimi, în care i se scurgea tot sufletul rămas în ființa ei... Timp de o săptămână, n-a rostit nici un cuvânt, n-a vrut să privească în ochii nimănui și n-a mâncat aproape nimic... Înțelegând, după o lungă și disperată meditație, că „acesta este destinul ei”, s-a hotărât să accepte situația, din care, de fapt, nu exista altă ieșire... A revenit la relații normale, cu ai săi, pregătindu-și sufletul pentru clipa cea mare...

Și iată că ea, acea clipă, a sosit...

„Drum bun, fetița mea! i-a spus, îmbrățișând-o... Și aveți grijă de viețile voastre!... Să vă ajute Dumnezeu să izbutiți în tot ceea ce v-ați propus!... Fericirea voastră va fi, de-aici înainte, singura mea bucurie!... Drum bun!”, a mai adăugat, în timp ce luminile ochilor păreau că i se sting definitiv, odată cu dispariția imaginii automobilului, care îi purta pe cei patru, ai ei, pe drumul către aeroport...

La început, acolo, departe, departe, le-a fost ceva mai greu..., până s-au obișnuit cu noua limbă, pe care trebuia s-o folosească dincolo de pereții locuinței în care începuseră să trăiască și până când părinții și-au găsit servicii pe măsura pregătirii lor profesionale, de cercetători electroniști și automatizatori.

Fetele însă - cea mică, elevă în clasa a VII-a, pe-atunci, iar cea mare, în clasa a XI-a, au fost primite în școli potrivite cu nivelul claselor lor, unde s-au acomodat în cel mai scurt timp, obținând rezultate strălucite... Așa se face că, la sfârșitul fiecăreia din cele doua clase, liceana, Ruxandra, a obținut media cea mai mare din colectivul ei, dar și din întreaga școală, întrecându-i pe toți colegii săi canadieni, fapt pentru care a fost invitată, la absolvire, să participe la o sărbătorire, organizată la nivelul întregii țări, festivitate în cadrul căreia a fost distinsă cu premiul cel mai mare și cu o Diplomă de excelență, primind, în același timp, o scrisoare de laudă și de recunoaștere a pregătirii ei deosebite chiar din partea guvernatorului Canadei. Totodată, statul canadian i-a acordat o bursă, de mai multe mii de dolari, pentru toată perioada studiilor într-o facultate, pe care a și terminat-o, de curând.

Și fata cea mică, Ștefana, s-a dovedit extrem de bună la învățătură, obținând premii și diplome de excelență în toate clasele de gimnaziu și liceu, după cum este hotărâtă să parcurgă un drum asemănător și în cadrul studiilor universitare, pe care abia le-a început...

S-au bucurat, pentru aceste succese, părinții; s-au bucurat, bineînțeles, și bunicii...

Într-una dintre vacanțele lor de iarnă, din anii care au trecut, cele două fete s-au întors în satul în care s-au născut și-au crescut mai multă vreme...

Pe lângă fericirea trăită de toți cu prilejul reîntâlnirii, ele s-au gândit să le facă bunicilor o bucurie în plus... Pentru aceasta, au luat legătura cu câțiva dintre foștii colegi - doi fiind, în acel an, studenți la Teologie - și, timp de o săptămână, s-au pregătit, reușind să alcătuiască un cor în miniatură, care să dea viață cântecelor sfinte, făurite de oameni pentru întâmpinarea și preamărirea nașterii DOMNULUI...

„Bună dimineața la moș Ajun! Și mâine, cu bine, la moș Crăciun!... Am venit și noi odată, / La mulți ani cu sănătate / Și la anu' să venim / Sănătoși să vă găsim!”...

... „Sculați, sculați, boieri mari / Că vă vin colindători / Noaptea pe la cântători / Și v-aduc pe Dumnezeu / Să vă mântuie de rău /... Și vă roagă să trăiți / Și ca pomii să rodiți / Și ca ei să-mbătrăniți, / Ca un măr, ca un păr, / Ca un fir de trandafir!”...

... „După dealul cel mai mare, / Velerim și veler, Doamne, / Răsărit-a mândrul soare, / Velerim și veler, Doamne!”...

... Și lumina, născută din armonia sunetelor și din delicatețea cuvintelor, se leagănă lin, învăluind, parcă, tot orizontul... În vreme ce două capete albe, aflate în spatele ferestrei unei case țărănești, dintr-un sat din apropierea munților, își șterg, cu dosul palmei, oglinda ochilor, aburită de văpăile, de bucurie, ale sufletelor...

5.

După prima mea sora - Maria, Marioara, cum îi spunem noi și, cel mai des - Țica, prescurtare

de la Țățica (după cum, potrivit aceluiași procedeu, al prescurtării, mama era Mica, de la mămica, iar tata, devenise Ticu, asta ca să nu obosim, spunându-i mereu tăticu), deci, după sora mea cea mai mare, mama mai îngenunchease în fața aceleiași vetre, aducând, în casa noastră, săracă, de pe-atunci, încă două fetițe - pe una, botezând-o Olimpia, iar pe cea de după aceasta, Elena... Elena, însă, avea să se prăpădească, în urma unui accident, când împlinise doar șase ani. De-aceea, fata, care s-a născut după mine, a căpătat tot numele Elena, iar cei doi băieți, ce-au mai apărut, au primit pe cele de Constantin și Ion... Așadar, am fost, cu toții, șapte copii, în familia Elisabetei și a lui Samson Șovu, iar acum, când eu îmi amintesc de toate câte s-au adunat în viața mea și „s-au petrecut, ca frunzele și ca florile anotimpurilor”, alegând, dintre ele, doar o parte, spre a le lăsa în lumina neuitării, mai suntem doar cinci, fiindcă, în afară de acea fetiță, dispărută la vârsta de șase ani, a mai plecat, cu mare jale, dintre noi, și Olimpia, ființă superbă, ce s-a stins la 22 de ani, lăsându-i mamei - spre a le crește, pe cele două copile ale ei, apărute dintr-o căsătorie, făcută pe când număra optsprezece primăveri... De ea, de Olimpia, sufletul meu a fost legat cu un cordon de aur, din care izvorăsc, de-atâtea ori, roiuri de stele, umezite de lacrimi...

*

Fata aceea, Elisabeta Stănescu, devenită Elisabeta Șovu, mama noastră, a celor șapte, n-a avut deloc o viață ușoară...

Mai întâi, ca soacra ei, care se temea că va muri, fără să apuce să-și vadă băiatul însurat, a mai trăit, nu un an, ci vreo doisprezece și nu și-a prea iubit nora... Dacă ar fi întrebat-o cineva „de ce”?, n-ar fi putut să răspundă decât că „Nu știu! Nu prea știu”!...

— „De ce, bre? chiar a întrebat-o, la un moment dat, o vecină de peste drum! Că, drept să-ți spun, nu prea ai avea motive să n-o iubești! Toată lumea - de pe-aici, din jur, dar și mai de departe, din sat, a observat, ori a aflat lucruri foarte clare în legătură cu ea: de harnică, e cumplit de harnică, n-ai ce zice - toată ziua aleargă după vite, după porci, după păsări, le dă de mâncare, le dă apă, trece drumul, uite, am văzut cu ochii mei, desculță, doar cu niște ciorapi în picioare, prin zăpadă, prin ger, acu', iarna, ia apă de la puțul nostru și-o cară, în două-trei găleți, deodată, până acasă. Apoi, are grija de copii, o ciurdă până acum, le face de mâncare, îi spală, îi supraveghează; țese pânză la război și le face cămășuțe, izmene și te miri ce mai inventează; ori cumpără pânză frumoasă, de bumbac, sau de mătase, le croiește și le face din ea cămăși, rochițe, ii, pe poalele și la mânecile cărora coase rânduri și rânduri de flori, de ai crede că primăvara și-a făcut cuib pe ele; e cinstită, păstrează casa curată, iar pe dumneata și pe bărbatul ei vă iubește din toată inima!... Așa că, de ce nu-i răspunzi cu aceeași afecțiune omenească, spre a-i aduce și ei o bucurie, pe care-o merită din plin?!”...

Nu știu ce i-o fi răspuns bunica acelei femei, dar, după cum am aflat mai târziu, înainte de a

închide ochii pentru totdeauna, bătrâna a chemat-o pe mama lângă ea și i-a cerut iertare, pentru că, fără să-și dea seama, „a cam oropsit-o pe nedrept”...,Iar, dacă vrei să-ți mărturisesc, din suflet, de ce m-am uitat, din când în când, chiorâș spre tine, asta a fost pentru că băiatul meu, în tot acest timp, de când ai venit în ograda noastră, n-a avut ochi decât pentru nevasta lui! Iar pe mine, în aceste condiții, m-a neglijat... M-am simțit, astfel, părăsită, înstrăinată în propria mea casă!... Înțelegi?!... Dar, de toate aceste păreri și stări ale mele, nu ești tu cu nimic vinovată!... De aceea, te rog să mă ierți!”...

Mama a privit-o lung, mirată, și-a lăcrimat. Apoi, i-a luat mâna, i-a sărutat-o și, în timp ce-i mângâia obrazul, i-a spus:

— Eu, în toți acești ani, am fost foarte bucuroasă în sufletul meu, pentru că am avut lângă mine nu numai un bărbat, ci și o nouă mamă, că am putut să te simt așa și să-ți spun așa!”

Aveam vreo patru ani, când a murit bunica!... Deși eram destul de mic, eu am iubit-o mult. Mai întâi, fiindcă îmi plăcea de ea, îmi plăcea cum arăta... Avea un chip luminos,și, cu toate că era bătrână, pielea feței avea o culoare rozalie și nu era prea încrețită. În al doilea rând, sunt sigur că mă uitam cu drag la ea și pentru, faptul că mă primea, totdeauna, cu brațele deschise la pieptul ei, mă mângâia, mă săruta peste tot, până la degețelele de la picioare, spunându-mi mereu „scumpul meu îngeraș”!... Și, bineînțeles, că avea totdeauna ceva bun să-mi ofere, din câte îmi plăcea mie să mănânc...

Când au dus-o la cimitir, ca s-o îngroape, era clar că nu puteam să lipsesc... de la durerosul spectacol, în cadrul căruia eu eram solist în revărsarea hohotelor de plâns!... Au fost, însă, de două ori, după cum avea să-mi spună mama, mai târziu, și momente în care eu „am țipat” de bucurie!...

... Era iarnă!... Ianuarie! Luna în care mă născusem și eu! (zic și, pentru că, se pare, că și bunica se născuse tot în această lună, a nu știu cărui an, ca și mama)...

Așadar, era iarnă!... Pământul, în care se săpase groapa, era, desigur, înghețat!... Groparul cimitirului (al satului, deci) era un om sărman, pe care lumea îl striga Sache!... Sache, ăsta, a săpat, bineînțeles, și groapa bunicii... Dar, fiind pământul atât de înghețat, probabil că bietul om n-a reușit să croiască perfect marginile gropii... Așa că, atunci când el, împreună cu alți trei oameni (câte. doi la un capăt) au încercat să lase sicriul în groapă, s-au lovit de unele imperfecțiuni ale tăieturii și sicriul nu voia să intre...

Stupoare în mulțimea, care participa la eveniment, mulțime în fruntea căreia se afla popa Radu, un preot înțelept, școlit, dar care avea, din când în când, o gură mai slobodă și un simț al umorului, ce transforma orice eveniment, fie în ceva ce trebuia ținut minte, sau, în alte cazuri, dezvolta un zâmbet, imediat răstignit pe fruntea Timpului, aflat în rostogolire pe drumul său, proiectat de Dumnezeu...

... Apropo de comportarea, ghidușă, a preotului Radu, se povesteau multe întâmplări - toate în stare să descrețească chipul oricui...

Iată una dintre acestea...

Cică făcea popa o vizită în comună... (Pentru o cunoaștere mai precisă, trebuie să vă spun că

teritoriul nostru de viață, de pe-atunci, avea incluse, în ceea ce se cheamă comună, cel puțin patru sate)...

Într-unul, dintre ele, colinda, la un moment dat, popa Radu, din casă în casă, cu o carte sfântă în brațe și cu o cruce... Nu știu precis care sat era și nici n-are importanță...

Preotul era însoțit de dascălul de la biserica din satul nostru - un bărbat înalt, falnic chiar, frumos la chip, care umbla mereu îmbrăcat în haine negre și purta pe cap o pălărie cu boruri foarte largi, de aceeași culoare. Se nume Nicolae Modreanu...

... Se înserase, când cei doi au ajuns în fața unei case, în care, dincolo de o fereastră, pâlăia lumina unei lămpi... Aici locuia o femeie între două vârste, dar văduvă...

Popa a deschis poarta, că nu era încuiată și, ajungând în fața ușii, a ciocănit de trei ori cu unul dintre brațele crucii...

După câteva zeci de secunde, ușa s-a deschis și, în cadrul ei, a apărut femeia, care, după cum era îmbrăcată (doar cu o cămașă albă, largă și lungă), se pregătea, cu siguranță, de culcare...

Văzându-l pe preot, s-a speriat și, neștiind ce s-ar cuveni să zică mai degrabă, și-a prins poalele cămășii, cu amândouă mâinile și, ridicându-le, și-a dezvelit, fără să vrea, picioarele și pântecul, cu tot ceea ce avea sub acesta, strigând, totodată:

„Na-ți-o, părinte!”... (așa li se întâmplă, nu de puține ori, oamenilor simpli, care, intrând pe neașteptate în trăirea unei mirări, nu știu să spună, pe loc, altceva și-atunci rostesc o parte din expresia respectivă, combinând-o cu alte cuvinte, menite s-o individualizeze)...

Zâmbind hâtru, popa a privit câteva secunde spre mijlocul femeii, după care a exclamat, „serios”:

„Dă-i-o lui Modreanu, dă-i-o lui Modreanu, că el e cu cădelnița!” (aceasta, cădelnița, fiind un fel de găletușă, din aramă, în care, în asemenea împrejurări, ca cea despre care vorbim, se păstrează puțină apă „sfințită”, necesară preotului, spre a stropi tot ceea ce se află în locurile vizitate)...

Și, de-atunci, vorba aceasta a rămas „de pomină” în sat la noi și nu numai!...

... Întorcându-ne în fața gropii, parcă-l aud pe popa Radu strigând:

„Sapă, Sache, sapă, Sache, aici..., uite aici, taie colțul ăsta, că d-asta nu intră!...”

Eu, însă, în momentele acelea, eram bucuros nevoie mare, țopăind pe lângă sicriu și exclamând: „Ce bine, ce bine! O ducem acasă pe bunica! O ducem acasă pe bunica!”... Numai ca, după încă vreo două „cioplituri” ale lui Sache, sicriul a coborât din nou și bunica a fost îngropată...

6.

De-atunci, mama, într-un anume fel, a rămas iarăși singură..., deși viața îi era tot mai plină de cele câte i le aduceam noi, copiii (bucurii, dar și multe îngrijorări și necazuri), în fiecare clipă, în

fiecare zi și noapte, în fiecare an, care căpătau chipul și se umpleau de tensiunea vârstelor, la care ajungeam și ale preocupărilor și visurilor ce ne umpleau ființele...

„Omul meu - avea să-i spună ea, la un moment dat, Cocăi, soția mea - norocul cel mai mare și mai frumos, pe care mi l-a dăruit Dumnezeu -, Minunea mea cu ochii verzi, cum i-am spus în clipa în care, pentru prima dată, mi-a îmbrățișat inima și gândurile, ce-și fâlfâiau aripile într-o pioasă rugă de recunoștință, pornită către Stăpânul cel Atotputernic -, Omul meu, a repetat mama, gânditoare, cred c-a ținut la mine!... Și eu l-am iubit!... L-am iubit cu adevărat, cu credință și totală dăruire!... Dar el era prea mult timp plecat de-acasă, cu săptămânile, stătea pe prundurile râurilor, de unde scotea piatră, ca s-o pună pe șosele (asta a fost munca lui principală), ori pe-acolo, prin pădurile, pe unde a lucrat în ultimi ani, când a fost pădurar... Eu rămâneam, cu toți copiii pe cap, cu gospodăria, cu ceea ce trebuia să punem și să creștem pe cele cinci pogoane, de pământ, pe care le avem... Nu era ușor!... Și-apoi, și când venea acasă, Duminica, de obicei, mai mult tăcea... Se obișnuise așa!... Așteptam și eu o vorbă bună de la el, un gest, o mângâiere... Mi le spunea, ori mi le arăta rar... Și-i ziceam, uneori, că e păcat, că doar le simțeam în el, dar le lăsa să se veștejească acolo... Dacă auzi cum cresc în tine flori, e păcat să le ții sub obroc, să le-nchizi drumul spre lumină!...

Și-apoi iarăși pleca, iar mie mi se pierdeau ochii în suflet, căutându-l, așteptându-l... Până într-o zi, când mi-a sosit despre el o veste groaznică: a fost implicat într-un accident de mașină, în urma căruia s-a și prăpădit, la doar 57 de ani.... Dar, despre această grea durere a noastră cred că ți-o fi vorbit băiatul meu”.

7.

O împletire de mare delicatețe a firii, cu energie, mândrie și cinste - a fost mama mea!...

Când a venit pentru prima dată la București - o adusesem, fiindcă era bolnavă, s-a oprit, sfioasă, la intrarea în apartament, a privit covoarele, și-a scos pantofii din picioare, i-a lăsat în hol și, ca să ajungă la un fotoliu, să se așeze, a pornit-o, ușurel, pe marginea unui covor...

„Le-ampus ca să călcăm pe ele, mamă!”...

„Da, dar sunt așa de frumoase”... mi-a răspuns ea, mângâindu-le cu ochii...

La primul spital, la care am dus-o, ca să fie consultată (probabil că o impresionaseră prea mult voitele mele: „E un mare profesor, mamă, e și directorul spitalului, și adjunct de ministru - o avertizasem), a vrut să-i sărute mâna doctorului... În schimb, altuia, la care am ajuns după aceea și care, internând-o, o tot bătea la cap că trebuie să se lase operată, i-a răspuns pe șleau: „Nu mă operezi, domnule doctor, să și crăpi matale!”... A spus-o pe jumătate în glumă, pe jumătate, în serios!... Doctorul a râs... și n-a operat-o!... Așa... a trebuit să treacă printr-un adevărat calvar, și, după ani de fatală degradare fizică, să se prăpădească...